

Motion till riksdagen 2008/09:Ju224

av Magdalena Andersson och Jan R Andersson (m)

Ökat barnperspektiv i kriminalvården

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökat barnperspektiv inom kriminalvården.

Motivering

Den som begått ett brott ska avtjäna sitt straff, något annat är inte tänkbart, men ett faktum är det inte bara är de vuxna som begått brott som straffas, deras barn betalar samtidigt ett högt pris. I dag lever tusentals barn separerade från sin fängslade pappa eller mamma. De är också offer för brott, men tillhör en grupp det sällan talas om. De är osynliga och bortglömda. Få insatser är i dag direkt riktade till dem, trots att det är en grupp som ofta mår mycket dåligt. Det brister i forskning kring dessa barn. Den som finns visar att de bär på stor sorg, ilska och skuld. Det är vanligt att barnen har problem i skolan och de har ofta kroppsliga symptom. Dessutom löper de större risk att själva hamna i kriminalitet.

Vid grövre brott kan ibland själva gripandet vara mycket dramatiskt, inte minst för barnen. Det är inte alls ovanligt att polisen stormar hemmet. Ibland får händelsen medial uppmärksamhet. Ett barn som upplevt sådant kan uppvisa krisreaktioner under lång tid. Tiden efter ett gripande brukar också präglas av intensiv längtan, skuld- och skamkänslor och också ilska över att ha blivit sviken, övergiven och lurad. Såväl stora som små barn drabbas och reagerar på separationer och förlust. Det vanliga är också att man har en förälder kvar på utsidan som också mår mycket dåligt, något som påverkar barnets anknytning även till den föräldern.

När det gäller barn och föräldrar som är föremål för kriminalvård, är det viktigt att fastslå att det är *barnet* som har rätt till kontakt med sin förälder, medan föräldern inte har någon absolut rätt till kontakt med barnet. Alla

Fel! Okänt namn på

bedömningar av kontakt mellan barnet och föräldern ska därför ske utifrån vad som är bäst för barnet. Och den intagnes behov får absolut inte bli en behandlingsmetod.

För många barn är fängelsevistelsen en separation som det är svårt att tala om. Vuxna i barnens närhet har ofta svårt att hantera situationen, och det resulterar inte sällan i att barn och unga mår sämre än de skulle ha behövt. Barn (och deras föräldrar) behöver därför verktyg för att hantera sin situation. Det skulle ge samhället många vinster, men framför allt ger det vinster för barnen. Exempel på sådana verktyg är vuxna som ser och möter barnets oro, ilska och smärta och som ger utrymme för sorg och frustration. Det behövs också vuxna som ger barnet rent elementär kunskap och fakta om situationen, t.ex. hur det ser ut på ett fängelse, vad man gör där och vilka konsekvenserna av fängelsevistelsen kan bli för barnet och för föräldern. Mycket av detta är inte särskilt kostsamt, då det främst handlar om förhållningssätt och att anlägga ett barnperspektiv.

Det är svårt att finna svenska undersökningar om dessa barn. Däremot finns det studier om hur barn reagerar vid andra typer av separationer som skilsmässa, dödsfall eller omhändertagande. I sådana situationer finns det program och metoder som kan lindra smärtan och lidandet hos barn. Det borde också finnas för den osynliga och bortglömda grupp som barn till fängslade föräldrar är. Barnperspektivet bör finnas på samtliga kriminalvårdsanstalter.

Stockholm den 30 september 2008

Magdalena Andersson (m)

Jan R Andersson (m)